

Obsah

Nejenom předmluva	13
Něco málo o knize	13
Kde se kniha vzala? Jak vznikala?	14
Průvodce knihou	15
Proč?	16
Pro koho je kniha určena?	16
Kolik času na to všechno?	17
Jak knihu číst? Jak ji používat?	17
Co dodat?	18
1. kapitola: Sociologie – věda o společnosti	19
Věda a vědecké myšlení	21
<i>Pravda a poznání</i>	22
Sociologie a sociologické myšlení	24
<i>Souvislosti vzniku sociologie</i>	26
<i>Sociologie – Epizoda I: Skrytá subjektivita</i>	26
<i>Common sense</i>	28
<i>Sociologie – Epizoda II: Soužití pohledů</i>	29
<i>Paradigma</i>	30
Předmět sociologického zkoumání	32
<i>Sociologie – Epizoda III: Myšlení sociologů</i>	34
<i>Sociologie – Epizoda IV: Další definice</i>	35
Struktura sociologie	36
<i>Obecná a aplikovaná sociologie, sociologický výzkum</i>	37
<i>Makrosociologie a mikrosociologie</i>	39
<i>Sociální statika a sociální dynamika</i>	41
Funkce sociologie	42
<i>Sociologie – Epizoda V a VI:</i>	45
<i>Návrat k podstatě aneb k čemu je to všechno vlastně dobré</i>	45
Literatura	51
Shrnutí kapitoly	52
Základní pojmy	53
Křížovka	54

2. kapitola: Sociologický výzkum	57
Vědecká metoda	58
Zkoumání sociální reality – sociologický výzkum	62
Metody a techniky sociologického výzkumu	63
<i>Anketa</i>	66
<i>Rozhovor, dotazník a otázky</i>	67
<i>Pozorování</i>	71
<i>Experiment</i>	73
<i>Studium dokumentů</i>	73
Literatura	74
Schéma sociologického výzkumu	75
Shrnutí kapitoly	76
Základní pojmy	77
Křížovka	79
3. kapitola: Dějiny sociologie a myšlení o sociologii	81
Protosociologie	82
Vznik sociologie a její klasické období	83
Témata a otázky klasické sociologie	85
<i>Auguste Comte – zakladatel sociologie</i>	86
<i>Karel Marx – třídní boj a společenský konflikt</i>	86
<i>Herbert Spencer – organicismus a sociální darwinismus</i>	87
<i>Vilfredo Pareto – elity a masy</i>	87
<i>Émile Durkheim – sociální integrace a sociální fakta</i>	88
<i>Georg Simmel – sociální vztahy</i>	89
<i>Max Weber – subjektivita a sociální organizace</i>	89
Sociologie 20. století	90
<i>Chicagská škola</i>	90
<i>Frankfurtská škola</i>	91
<i>Symbolický interakcionismus</i>	92
Současná sociologie	94
Československá a česká sociologie	97
Literatura	99
Shrnutí kapitoly	100
Základní pojmy	103
Křížovka	104
4. kapitola: Kultura a společnost	107
Kulturní prvky	112

<i>Potřeby</i>	112
<i>Hodnoty</i>	113
<i>Normy</i>	114
<i>Sankce</i>	117
<i>Zvyky</i>	117
<i>Obyčeje</i>	118
<i>Tabu</i>	118
<i>Mravy</i>	118
<i>Rituály</i>	119
<i>Jazyk</i>	119
Kultura a vztahy mezi kulturami	120
<i>Subkultura a kontrakultura</i>	120
<i>Kulturní relativismus</i>	122
<i>Stereotypy a předsudky</i>	123
<i>Etnocentrismus</i>	123
<i>Rasismus a xenofobie</i>	123
Jak se žije na začátku 21. století?	124
<i>Hyperrealita</i>	126
<i>Počítačové hry</i>	128
<i>Muppies</i>	129
<i>Hra a zábava. Baviči a hráči</i>	130
Masová kultura	132
Konzumní společnost	134
Společnost a média	141
<i>Televize</i>	141
<i>Vliv médií</i>	142
<i>Média a moc</i>	143
Literatura	145
Shrnutí kapitoly	146
Základní pojmy	148
Křížovka	152

5. kapitola: Struktura společnosti a sociální stratifikace

Společnost a její struktura	154
<i>Sociální nerovnost</i>	155
Sociální stratifikace	155
<i>Otroctví</i>	156
<i>Kasty</i>	156
<i>Stavy</i>	157
<i>Třídy</i>	157
<i>Vrstvy</i>	158
<i>Elity</i>	159

Sociální mobilita	159
<i>Otevřená a uzavřená společnost</i>	161
Literatura	161
Shrnutí kapitoly	162
Základní pojmy	164
Křížovka	166
6. kapitola: Sociální skupiny	169
Role	171
<i>Konflikty</i>	171
<i>Konflikt uvnitř role</i>	172
<i>Konflikt „já – role“</i>	172
<i>Konflikt mezi rolemi</i>	172
Status	173
<i>Statusové symboly</i>	173
Pozice	175
Sociální skupiny	176
<i>Znaky sociální skupiny</i>	177
Typologie sociálních skupin	179
Sociometrie	184
Skupinová dynamika	185
Literatura	187
Shrnutí kapitoly	188
Základní pojmy	190
Křížovka	192
7. kapitola: Instituce a organizace	193
Institucionalizace chování	194
<i>Sociální instituce</i>	195
<i>Právo</i>	197
Organizace a byrokracie	198
<i>Formální organizace</i>	198
<i>Byrokracie</i>	199
Byrokratismus a klientelismus – nešvary dnešních dnů	203
Literatura	206
Shrnutí kapitoly	207
Základní pojmy	208
Křížovka	210

8. kapitola: Jedinec a spoločnosť – socializace a sociální interakce	213
Člověk jako tvor přírodní a společenský	214
Socializace	215
Druhy a stádia socializace	220
<i>Anticipativní socializace</i>	220
<i>Resocializace</i>	221
<i>Stádia socializace</i>	221
Vztahy	221
<i>Sociální interakce</i>	225
<i>Sociální percepcie</i>	225
<i>Sociální komunikace</i>	225
Literatura	226
Shrnutí kapitoly	227
Základní pojmy	228
Křížovka	230
9. kapitola: Deviace a sociální kontrola	231
Společnost a řád	232
Co je vlastně normální?	233
Norma	234
Sociální norma	235
<i>Sankce</i>	237
Sociální kontrola	239
<i>Konformita</i>	242
<i>Émile Durkheim – mechanická a organická solidarita</i>	243
<i>Uniformita</i>	244
Deviace a sociální deviace	245
Teorie sociální deviace	246
<i>Příčiny a teorie vzniku sociálních deviací</i>	247
<i>Sociologické teorie</i>	249
<i>Anomie</i>	251
<i>Teorie anomie Émile Durkheima</i>	253
<i>Teorie anomie Roberta Kinga Mertona</i>	254
<i>Teorie diferenciální asociace</i>	256
<i>Teorie delikventního prostředí</i>	257
<i>Etiketizační teorie</i>	258
Literatura	260
Shrnutí kapitoly	261
Základní pojmy	262
Křížovka	264

10. kapitola: Člověk, společnost a příroda	267
Populace	268
<i>Populační trendy</i>	269
Město a urbanizace	272
<i>Město</i>	273
<i>Urbanizace</i>	273
<i>Město a migrace</i>	276
<i>Formy a důsledky suburbanizace</i>	276
<i>Město a životní styl</i>	280
Globální problémy	282
<i>Překročení mezí</i>	283
<i>Katalog globálních problémů</i>	285
<i>Agresivita</i>	286
<i>Lhostejnost</i>	286
<i>Nezaměstnanost</i>	287
Životní prostředí	291
<i>Udržitelnost</i>	292
<i>Příčiny a terapie</i>	293
<i>Nové myšlení</i>	295
Literatura	300
Shrnutí kapitoly	301
Základní pojmy	303
Křížovka	305
11. kapitola: Sociální změna	307
Od archaické společnosti ke společnosti globální	308
<i>Archaická společnost – rodová společnost</i>	310
<i>Zemědělská společnost – agrární společnost</i>	311
<i>Průmyslová společnost – industriální společnost</i>	313
<i>Globální společnost – postmoderní společnost</i>	317
Globalizace	329
<i>Co je vlastně zač?</i>	330
<i>Globalizace má mnoha tváří</i>	332
<i>Ekonomická globalizace</i>	334
<i>Money talks ... and people listen to it</i>	340
Paradoxy současné společnosti	342
<i>Štěstí a pokrok</i>	342
<i>Volný čas a aktivita</i>	343
<i>Zdání nekonečnosti</i>	343
<i>Globalizace</i>	344
<i>Pluralitní společnost</i>	344

<i>Vzdělanostní a informační společnost</i>	345
<i>Racionalita a iracionalita</i>	347
<i>Demokracie a demokratizace</i>	348
<i>Práce a nezaměstnanost</i>	350
<i>Konzumerismus a blahobyť</i>	351
Literatura	352
Shrnutí kapitoly	353
Základní pojmy	356
Křížovka	360
Řešení křížovek	363